

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

23 TEMMUZ 2013
ÇOK İVEDİ

Sayı : 43728771-610.00- / 3726
Konu : 7/19546 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 01.04.2013 tarihli ve 43452547-120.00-116020 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/19546 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EK :
1- Yazı (4 sayfa)

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN 7/19546 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİYLE İLGİLİ CEVAPLAR:

Soru 1: TÜİK; en son 2010 yılının verilerini yayınladığı İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri'ni neden yayınlamamaktadır?

Cevap 1: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hesaplanan İl Düzeyinde İşgücü Göstergelerinin yayınlanmaması söz konusu değildir. 2010 yılı da dahil olmak üzere hesaplanan veriler yayınlanmıştır. En son 2011 yılı illere göre Temel İşgücü Göstergeleri, 31 Ocak 2013 tarihinde açıklanan 2011 Nüfus ve Konut Araştırması (2011 NKA) sonuçları haber bülteni ile birlikte kamuoyuyla paylaşılmıştır. 2012 yılı İl Düzeyinde İşgücü Göstergeleri ise, 2011 Nüfus ve Konut Araştırması sonuçları dikkate alınarak kullanılacak çeşitli ekonometrik modeller sonrasında hesaplanacak olup, bu konudaki çalışmalar devam etmektedir.

Soru 2: TÜİK; bu göstergelerin yayınlanmayacağına dair gerekçesini herhangi bir yerde duyurmuş mudur? Duyurduysa hangi tarihte ve nerede?

Cevap 2: İl Düzeyinde İşgücü Göstergeleri TÜİK tarafından yayınlanmış olduğundan, herhangi bir duyuru yapmaya ihtiyaç duyulmamıştır.

Soru 3: Bu göstergelerin yayınlanmamasının 2011 yılı Milletvekili Genel Seçimleri öncesine denk gelmesinin bir nedeni var mıdır?

Cevap 3: 2008, 2009, 2010 ve 2011 yılı sonuçları TÜİK tarafından yayınlanmış olup, en son 2011 yılı sonuçlarının 2011 NKA sonuçlarından verilmesine karar verildiğinden 31 Ocak 2013 tarihinde 2011 NKA sonuçları ile birlikte yayınlanmıştır. Sonuçların yayınlanmasının "2011 Yılı Milletvekili Genel Seçimleri" ile bir ilgisi yoktur.

Soru 4: En son 2010 yılının İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri'nin yayınlanmasından sonra bunların yayınlanmaması için herhangi bir siyasî baskı söz konusu mudur?

Cevap 4: 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanununun 17. Maddesi ile TÜİK'in bilimsel ve teknik özerkliği sağlanmıştır. 17. Maddeye göre Resmi Programın uygulanmasında, Kurum çalışanları ile diğer uygulayıcı birimlere, veri kaynakları, istatistiki yöntem ve süreçlerinin seçimi, dağıtımın içerik, şekil ve zaman ile istatistiki gizliliğin uygulanması başta olmak üzere hiçbir konuda talimat verilemez. Bu çerçevede tüm istatistiki konularda olduğu gibi, il düzeyinde temel işgücü göstergelerinin yayınlanması konusunda da herhangi bir siyasî baskı söz konusu değildir.

Soru 5: 1990 yılında alınan bir kararla, her 10 yılda bir nüfus sayımı yapılması gerekirken, son nüfus sayımı 2000 yılında yapılmış, 2010 yılında yapılması gereken

sayım yapılmamıştır. Bunun yerine 2007 yılında adrese dayalı nüfus sayımı gerçekleştirilmiştir. Ancak bu sayımın sonuçları da milli gelirin yüksek gözükmeye için eksik olarak açıklandığı basınıma yansımıştır. Kaldı ki; Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF)'nin yaptığı araştırmaya göre Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da doğan çocukların yüzde 38'i nüfusa kaydedilmediği tespiti yapılmıştır. Hacettepe Üniversitesi'nin benzer bir araştırmasına göre bu rakam yüzde 25'tir.

Adrese dayalı nüfus verileri ne kadar güncel ve güvenilir tutulmaktadır? Bu rakamların güvenilirliği ne şekilde ölçülmektedir? Adrese dayalı nüfus sisteminde göçerler nasıl sayılmaktadır? Son açıklanan nüfus verilerinin 6 milyonu aşan bir oranda eksikliği söz konusu mudur?

Cevap 5: Birleşmiş Milletler tarafından 2005-2014 yılları arasında tüm ülkelerde nüfus sayımı yapılması önerilmektedir. Bu doğrultuda 2011 yılında, TÜİK tarafından AB üyesi ülkeler ile eş zamanlı olarak karma yöntem tabir edilen ve birçok ülke tarafından uygulanan bir yöntemle nüfus sayımı niteliğinde Nüfus ve Konut Araştırması gerçekleştirilmiştir.

2000 yılına kadar yapılan Genel Nüfus Sayımları de facto sisteme göre yapılmaktaydı. Nüfus büyüklüğü ve nitelikleri sadece on yılda bir yapılan nüfus sayımlarından elde edildiğinden, kamu hizmetlerinin plan ve programlarının oluşturulmasında önemli bilgi eksikliği yaşanmaktaydı. Bununla beraber, daimi ikametgâh (de jure) nüfusunun elde edilememesi, sayım sonuçlarının değerlendirilmesinin uzun zaman alması (yaklaşık 3,5 yıl), maliyetinin yüksek olması, çok sayıda personel ihtiyacı ve hayali nüfus yazımı bu sayımların temel sorunlarını oluşturmaktaydı.

2007 yılında Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) geçilmesiyle kişilerin T.C. Kimlik Numaralarından eşleştirme yapılarak ülke genelinde sadece bir kez yazılmaları sağlanmış bu sayede hayali yazımın önüne geçilmiş, ülkemiz nüfusunun daha güvenilir, güncel ve doğru olması sağlanmıştır. Yerleşim yeri nüfusları, 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında hazırlanan Resmi İstatistik Programına göre yılda bir kez ADNKS'ye dayalı olarak açıklanmaktadır.

ADNKS dünyadaki gelişmiş ülkelerin, özellikle de Kuzey Avrupa Ülkelerinin kullandığı bir sistem olup, yüksek nüfus potansiyeline sahip olan Türkiye için başka ülkelere örnek olabilecek düzeyde önemli bir çığır açmıştır. Böylece, birçok kurumun ayrı ayrı oluşturduğu kayıtlar, tek ve güncel bir sistemde birleştirilerek güvenilir ve güncel veri üretilmesi sağlanmıştır. Ayrıca 5490 Sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 45. Maddesi ve Başbakanlığın 2008/8 sayılı genelgesi gereğince tüm kamu kurum ve kuruluşlarının iş ve işlemlerinde bu sistemi kullanmaları istenmektedir. Dolayısıyla vatandaşlar, tüm kamu kurum ve kuruluşlar ile yaptıkları işlemlerinde bu sisteme kayıtlı olmaları gerektiğinden sistemin güncel ve sağlıklı bir şekilde devamına katkıda bulunmaktadır. Bu çerçevede, ADNKS kapsamında açıklanan Türkiye nüfusunda, sayılmayan nüfus söz konusu değildir.

Tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları beyanları doğrultusunda nerede kayıtlı iseler o yerleşim yerinin nüfusu içinde değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda göçerler için özel bir çalışma yapılmamaktadır.

Hacettepe Üniversitesi'nin 2008 yılında gerçekleştirdiği Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırmasının, kişilerin doğum kaydı olmadığını, doğru beyan etmeyebilecekleri ihtimalini barındırdığı, bir örneklem araştırması olduğu ve ayrıca ADNKS'nin henüz kurulduğu bir dönemde yapıldığı göz ardı edilmemelidir. Günümüzde özellikle Sosyal Güvenlik Sistemi'nin 18 yaş altı vatandaşlık numarasına sahip tüm nüfusun sağlık harcamalarını ücretsiz karşılaması, vatandaşlık numarası olmadan hiçbir kamusal hizmetin alınmaması bu tür geç kayıt durumlarını nadir bir olay haline getirmiştir.

Soru 6: 2007 yılından bu yana TÜİK'in kamuoyuna duyurmadan araştırmasını durduğu başka hangi göstergeler vardır?

Cevap 6: 2005 yılında yürürlüğe giren 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ile istatistik alanında "Resmi İstatistik Programı (RİP)" ile planlı döneme geçilmiştir. RİP'de hangi istatistiğin, hangi kurum/kuruluş tarafından, hangi sınıflama ve dönemde üretileceğine ilişkin detay sunulmaktadır. Program 5'er yıllık dönemler için hazırlanmakta olup Bakanlar Kurulu Kararı ile Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmektedir. İlk program 2007-2011 dönemi, ikinci program ise 2012-2016 dönemini kapsamaktadır. RİP'in yanı sıra yıllık olarak hazırlanarak kamuoyuna duyurulan "Ulusal Veri Yayımlama Takvimi" ile verilerin ne zaman yayımlanacağı konusu da kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Bu çerçevede TÜİK'in kamuoyuna duyurmadan araştırmasını durdurduğu herhangi bir gösterge bulunmamaktadır.

Soru 7: İl düzeyinde milli gelir, borç rakamları, kişi başına düşen kamu yatırımı, vergi oranları gibi göstergelerin tespit edilmesi düşünülmekte midir?

Cevap 7: Türkiye İstatistik Kurumu bölgesel Gayrisafi Katma Değer (GSKD) çalışmalarını İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 2. düzeyde 26 bölge bazında 1998 bazlı Gayri Safi Yurtiçi Hasılayı (GSYH) temel alarak yapmakta ve yayımlamaktadır.

Bölgesel GSKD hesaplama çalışmaları aşamasında çok sayıda anket ve idari kayıt analiz edilmekte ve hesaplamalarda kullanılmaktadır. Çalışmalarda temel olarak kullanılan yıllık sanayi ve hizmet istatistikleri, hanchalkı işgücü istatistikleri İBBS Düzey 2'de tahmin verecek şekilde oluşturulmuştur. Hesaplamaların il bazında yapılabilmesi, il bazında hesaplamaya imkan verecek nitelik ve sınıflama itibarıyla uygun doğrudan veri kaynaklarının mevcudiyeti ile sınırlıdır. İl bazında hesaplamaların yapılabilmesi için il bazında ekonomik ve sosyal bir çok verinin analizi gerekmektedir. Bu ayrıntıda kullanılacak anket ve idari kayıt verisi mevcut olmadan yapılacak hesaplamalar gerçek durumu yansıtmayacaktır. Kurumsal çalışmalar bu ihtiyaçları dikkate alarak planlanmaktadır. İş Kayıtları Sisteminin girişim ve girişime bağlı yerel birim düzeyinde iktisadi faaliyet ve en az bir hacim değişkenine (ciro, çalışan sayısı) göre oluşturulabilmesi için Gelir İdaresi Başkanlığı'nın vergi mahremiyeti sebebiyle sisteme entegre etmediği bilgileri sağlaması gerekmektedir.

Kamu yatırımları sektörel ve bütçe türleri itibarıyla verilirken, ayrıştırılabilen bölümü iller bazında da Bakanlığımız tarafından kamuoyuna sunulmaktadır. Özel yatırımlar ise sektörel bazda tahmin edilmektedir. Diğer taraftan, 2012-2016 Resmi İstatistik Programına göre, borç istatistiklerinden Hazine Müsteşarlığı, vergi istatistiklerinden ise Maliye Bakanlığı sorumludur.

Soru 8: TÜİK Başkanının geçtiğimiz günlerde kamu kurumlarından veri alamama sıkıntısı yaşamakta olduklarının itirafından sonra, Bakanlık olarak hangi çalışmalarını başlattınız? Bu veri alamama sorunu nasıl aşılanacaktır?

Cevap 8: Ülkemiz verilerinin en iyi şekilde karar süreçlerine katkı sağlayabilmesi için Türk İstatistik Sisteminin yapılandırılması; dolayısıyla bütünleşik, birbiriyle konuşan, tutarlı bir sistemin kurulması önemli bir husustur. Resmi İstatistik Programının (RİP) 2012-2016 İkinci Program döneminde idari kayıt sistemlerinin geliştirilmesi, idari kayıtların istatistik üretim sürecine dahil edilmesi için kapsam eksikliklerinin giderilmesi, uygun istatistiksel sınıflamaların kullanılması ve idari kayıt sistemlerinin birbiriyle entegrasyonunun sağlanması hedeflenmektedir. Resmi İstatistik Programı kapsamında 28 Mart 2013 tarihinde yapılan, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinin ve ilgili sivil toplum örgütlerinin katıldığı 9. İstatistik Konseyi toplantısının ana teması "İdari Kayıtlar" olarak belirlenmiş, bu konudaki farkındalığın artırılması için idari kayıtlar hakkında bilgiler verilmiş ve işbirliği imkanlarının araştırılması hedeflenmiştir. Ayrıca, 50 RİP Çalışma Grubu tarafından yapılan toplantılara kurum/kuruluşları temsilen toplam 553 kişi katılmıştır. Bu grup çalışmalarında, idari kayıtların geliştirilmesi ve idari kayıtların uygun standartlara kavuşması için kurumlar arası işbirliği yapılmaktadır.

Soru 9: TÜİK rakamlarının güvensizliği konusunda zaten kamuoyuna yerleşmiş olan algının tekrar güven mertebesine yükseltilmesi için hangi somut adımlar atılacaktır? TÜİK'in süregelen metodolojilerindeki hatalar ne zaman düzeltililecektir?

Cevap 9: TÜİK, istatistiklerini uluslararası kavram ve yöntemleri kullanarak hesaplamaktadır. İstatistik üretimi planlı çalışmayı gerektiren zahmetli bir süreçtir. Sürecin her aşamasında kontrol ve değerlendirmeler yapılmaktadır. Söz konusu kavram ve yöntemler ile uygulama sonuçları yerli ve yabancı kurum ve kuruluşlardaki uzmanların değerlendirmelerine açık olduğu gibi, en ayrıntılı düzeyde de kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Metodolojik değişimler, veri kaynakları ve teknolojik imkanların gelişmesi istatistik üretim süreçlerini etkileyebilmekte ve veri çeşitliliği ile güncelliğe doğrudan yansımaktadır. Bu değişikliklerin yapılma nedeni "hata kaynaklı" olmayıp istatistik alanındaki gelişmelerin doğal sürecidir. TÜİK olarak bundan sonra da resmi istatistik alanındaki metodoloji ve uygulamalardaki uluslararası gelişmelerin takibine devam edilerek veri çeşitliliğinin artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Soru 10: Üniversitelerimizin TÜİK'in verilerini çapraz kontrol yapma imkânı verecek çalışmalar ve araştırmalar için bir girişiminiz olacak mıdır?

Cevap 10: TÜİK, istatistiklerini uluslararası kavram ve yöntemleri kullanarak hesaplamaktadır. İstatistik üretim sürecinin tasarımdan dağıtım aşamasına kadar her aşamasında kontrol çalışmaları ve çapraz kontroller uzman personel ile yürütülmekte olup, üniversitelerin yayımlanmamış veriler üzerinde çapraz kontrol yapmasına ihtiyaç duyulmamaktadır. Ayrıca TÜİK, araştırmacıların çalışmalarını desteklemek için ilgili kanun, yönetmelik ve yönergeler çerçevesinde, veri gizliliği sağlayarak mikro veri kullanımına imkan sağlamaktadır. Bu çerçevede pek çok akademisyen sosyal ve ekonomik araştırma çalışmalarında verilerimizden her zaman faydalanmaktadır.